

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 49. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848884016/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

kom det med al Tydelighed frem, at Hovedgrunden til Sambandsmændenes Vedhængen ved Danmark, er en Overbevisning om, at Færøerne ikke *har Raad* til Selvstyre og ikke kan undvære de finansielle Fordele, som den nuværende Forbindelse med Danmark kan byde paa.

Spørgsmaalet reduceres herved betydeligt. Færøerne er ikke Danmark. Da den nuværende Tilknytning til Danmark altsaa ikke hviler paa et *nationalt* Grundlag, bliver det i første Række de *økonomiske* og *finansielle* Forhold, der maa tages under Drøftelse, naar man vil undersøge Mulighederne for en eventuel færøsk Stat, eller — som de allerfleste Selvstyremænd ønsker det — blot et færøsk Hjemmestyre.

Lad os først betragte den nuværende Tilstand, Færøernes Stilling som et Amt af Danmark. Det er et Centralisationsprincip, som her er gennemført, og som i de sidste Aar — i øvrigt mod Færingeres Vilje — er blevet yderligere udbygget og skærpet.

Færøerne regeres fra København. Ministerierne har Haand i Hanke med alle Forhold, styrer Øerne gennem Anordninger, medens Rigsdagen giver Lovene.

Færingerne har ganske vist selv en Folkerepræsentation, *Lagtinget*, men dette har ingen Magt. Dets Myndighed er ikke lovgivende — kun indstillende; Ministerierne behøver ikke at tage Hensyn til dets Vilje — og har paa afgørende Punkter heller ikke gjort det.

Det, som dog allermest hemmer *Lagtingets* Formaaen, er, at det kun raader over meget indskrænkede Midler. De fleste Penge kommer fra Staten, og det er da som en simpel Konsekvens heraf, at Staten ogsaa disponerer over deres Anvendelse.

Statens Tilskud til Færøernes indre Styre udgør for Tiden gennemsnitlig en god Million aarligt. Heraf gaar en Del til Administrationen, noget til sociale Udgifter — særlig til Skolerne — og noget til Anlæg af Havne og Veje.

De Summer, som Færøerne saaledes koster den danske Stat,

opvejes imidlertid kun i meget ringe Grad af tilsvarende Indtægter. Man betaler ikke paa Færøerne Indkomstskat til Staten, og de smaa Toldafgifter gaar for det meste til Lagtinget.

Principet: Færøerne som et dansk Amt, er saaledes paa et afgørende Punkt ikke gennemført, og der findes heller ikke nogen, som agter at gennemføre det.

Her findes Systemets store Brist og Mangel paa Konsekvens. Medens Statens Indtægter aarligt ligger langt under 100,000 Kroner, er Udgifterne fra det 10- til det 20-dobbelte heraf.

Spørger man nu om Grunden til denne enestaaende Begunstigelse for det statskattefrie Færø Amt, vil Svaret blive, at Færøerne er et lille og meget fattigt Land.

Den ledende Tanke i *Sambandspolitikken* er jo — som nævnt — denne, at man paa Grund af egen Fattigdom er nødt til at holde sig til det større Land, Danmark. Og dette er en Logik, som slaar an. Man vil næppe finde det underligt, at et Parti, som hidtil har formaet lykkeligt at styre udenom alle Skatter, og som har kunnet administrere Landet for fremmede Penge, ogsaa har kunnet faa Skatteborgernes Flertal med sig, saa meget mere som Færøerne virkelig er et fattigt Land.

Spørgsmaalet er nu blot, om Færøerne paa denne Maade nogen Sinde kan komme ud af sin Fattigdom, og om det i Længden er berigende, endsige sundt for et Folk at modtage saa store Tilskud udefra. Der skal jo, som bekendt, en bred Ryg til for at kunne bære gode Dage. Lige saa lidt som man tør tro, at der kan udvikles nogen Dygtighed hos en Person, hvis hele Tilværelse er indstillet paa Fremmedhjælp, lige saa lidt tør man tro det om et Samfund. Og Færøerne er jo et eget, afgrænset Samfund, baade geografisk, nationalt og økonomisk.

En Betragtning af den Maade, paa hvilken Principet har virket, giver da heller ikke noget helt igennem opmuntrende Billede af Forholdene. De Penge, som aarligt er blevet tilført Færøerne fra Staten, har ikke haft nogen stor Ynglekraft og har ikke i nogen nævneværdig Grad stimuleret Landets egen Ydeevne.